

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4755/2022
29.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милош Петрушић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јована Крстић, адвокат из ..., ради издржавања ванбрачног партнера, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 449/2021 од 04.11.2021. године, на седници одржаној 29.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 449/2021 од 04.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П2 953/20 од 23.06.2021. године, исправљене решењем истог суда П2 953/20 од 04.10.2021. године и решењем истог суда П2 953/20 од 25.10.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да доприноси издржавању тужиље фиксним новчаним износом од 4.000,00 динара месечно, од 01. до 15-тог у месецу за претходни месец, тако што ће досуђени новчани износ дозначавати преко поште путем поштанске упутнице на име тужиље, почев од дана подношења тужбе 10.09.2018. године па убудуће док за то постоје законски ралози, односно док не наступе околности које ову обавезу мењају или укидају. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован вишак тужбеног захтева од досуђеног износа од 4.000,00 динара месечно до траженог износа од 10.000,00 динара месечно. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати доспеле, а неисплаћене износе на име законског издржавања почев од дана подношења тужбе 10.09.2018. године до дана пресуђења 23.06.2021. године. Ставом четвртим изреке, тужиља је ослобођена обавезе плаћања суске таксе за тужбу и одлуку. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 449/2021 од 04.11.2021. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, трећем и петом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужила је дала одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу П 3352/01 од 08.08.2002. године разведен је брак странака, након чега су странке почетком 2015. године засновале ванбрачну заједницу и живеле заједно у кући на ... до новембра 2018. године, од када тужени живи са мајком у њеном стану у ..., а тужила сама у кући на Тужила је рођена ... године, нарушеног је здравственог стања, умањена јој је радна способност, незапослена је и без неопходних средстава за издржавање, налази се на евиденцији Националне службе за запошљавање и има радни стаж од око ... година. Издржава се од новца који добија од своје мајке, сина и брата. Мајка тужиле је пензионер, стара ... године и корисник је пензије која је од око 22.000,00 до 23.000,00 динара месечно, помаже тужилу, тако што јој даје новац у износу од око 4.000,00 динара. Син странака је ... на ..., месечно зарађује око 70.000,00 динара, тужилу купује гардеробу и лекове, а купио јој је и пећ на струју. Тужилу храну обезбеђују брат и снаја. Ћерка странака живи у ..., запослена је и месечно зарађује око 40.000,00 динара, материјално не помаже тужилу. Трошкове струје и комуналија у објекту на ... сноси тужени, а тужила је платила струју и воду за септембар 2020. године, од чега за струју око 1.800,00 динара, а за воду око 300,00 динара. Тужила не поседује непокретну и покретну имовину. Тужени је рођен ... године, корисник је пензије у износу од око 24.000,00 динара месечно, власник је куће на ... и земљишта око куће и у близини куће у укупној површини од око 30 ари. Плаћа рачуне за стан у коме живи, као и за кућу на Мајка туженог је корисник породичне пензије у износу од око 22.000,00 динара месечно, болесна је од канцера и дементна је.

Из налаза и мишљења судског вештака медицине рада следи да код тужиле постоје болести и стања због којих није способна за послове који захтевају тежак физички напор, подизање руку изнад нивоа главе, подизање и преношење терета већих од 7 кг, дуго стајање, седење, дуго ходање, нефизиолошки положај тела, рад на висини, рад у ноћној смени, већи психички напор, прецизан вид, прецизне бимануелне послове, рад у условима неадекватних климатских и микроклиматских фактора. Код тужиле је радна способност умањена за 30 %, док је професионална радна способност тужиле за послове ... умањена за 35 %. У циљу задовољавања основних животних потреба (исхрана, лечење, одећа, обућа), тужилу је, по њеној процени, неопходно око 200 евра месечно.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилном применом материјалног права правилно закључили да су испуњени услови из члана 152. и 160. Породичног закона за утврђивање обавезе туженог да доприноси издржавању тужиле, као ванбраног партнера.

Чланом 152. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), прописано је да ванбрачни партнер који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог ванбрачног партнера сразмерно његовим могућностима, док је ставом 2. истог члана прописано да на издржавање ванбрачног партнера сходно се примењују одредбе овог закона о издржавању супружника. Чланом 160. став 1. истог Закона прописано је да издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања; ставом 2, да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања; ставом 3. да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања, док је ставом 4. прописано да минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом.

Када се имају у виду цитиране одредбе Породичног закона и утврђено чињенично стање, правилно су закључили нижестепени судови да тужилца има право на издржавање од туженог, као бившег ванбрачног партнера, имајући у виду тужилине године, (рођена ... године), њено здравство стање, односно да је тужилца нарушеног здравственог стања и умањене радне способности, да је незапослена, да нема имовине и приходе и да се издржава тако што јој помажу мајка, брат и син. Код утврђеног да тужилца има право на издржавање од туженог, правилно је утврђена висина обавеза туженог у износу од 4.000,00 динара месечно, а приликом одређивања висине издржавања правилно су узете у обзир не само потребе тужилце, као повериоца издржавања већ и могућности туженог, као дужника издржавања, правилном применом члана 160. Породичног закона. Наиме, код утврђеног да је тужилца рођена ... године, па када се има увиду да је тужилца нарушеног здравственог стања и умањене радне способности, да је незапослена и да нема имовине и приходе, то следи да је нереално очекивати да ће се у њеној животној доби, са нарушеним здравственим стањем и умањеном радном способности моћи да се радно ангажује, као и чињеницу да је материјално стање туженог не претерано, али знатно боље од материјалног стања тужилце, па с обзиром на то, по оцени овог суда испуњени су услови из члана 152. Породичног закона за утврђење обавезе туженог да доприноси издржавању тужилце са износом, који с обзиром на његове могућности неће угрозити његову егзистенцију.

Неосновани су наводи ревизије туженог којима се указује да је тужилца требало да тужи своју пунолетну децу, да је она издржавају, а не њега, с обзиром на то да је чланом 166. став 1. Породичног закона, који се примењује у овом случају, прописано да супружник остварује право на издржавање првенствено од другог супружника, односно у овом случају ванбрачног партнера.

Осталим наводима ревизије се оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић